

VYRIAUSYBĖ SVARSTO MASKVOS PASIŪLYMA

SOVIETŲ VALDŽIAI KELIA RŪPESTĮ MĖSOS IR PIENO ŪKIŲ ATILIKIMAS

MASKVA. — Sovietijos žemės ūkis ir toliau lieka silpniausias ekonomikos sektorius. Didžiausią rūpestį Kremliui vadams sukelia gyvulių ūkis ir didžioji jūrų ūkis. Pirmiausia davė derlių 12% didesnį už 1967 metų, tačiau mėsos produkcija pakilo tik 1%. Kiaulių skaičius Sovietų Sąjungoje net sumažėjo, o pieno ūkio pakilimas buvo mažesnis, negu per praėjusius penkerius metus. Kremliaus planuotojai siūlo vis tas pačias priemones: didinti esamus ūkius, geriau prižiūrėti darbininkus, daugiau duoti ūkiams mechaninių priemonių, tačiau į ateitį žiūrima be vilties, nes padidėjusios išlaidos karo reikalams ir erdvės tyrimams nepalieka pinigų žemės ūkiui.

Vicėpremyras Nikolai Baibakovas paskelbė gruodžio mėnesio Vyriausio Sovieto suvažiavime, kad valstybės kvotos mėsa, javams ir pienui bus pakeltos. Tai reiškia, kad atskiri ūkiai turės parduoti pigia, valstybine kaina daugiau gaminių ir mažiau jų galės parduoti brangesnėmis kainomis, paprastai mokamomis už viršnorminius pardavimus.

Pieno ūkyje dirba virš 3 milijonų žmonių, kada Amerikoje jų dirba tik keli šimtai tūkstančių. Modernios sovietų pieno farmos pagamina keturis kart daugiau už vidutinį sovietų ūkį, kuri yra dauguma. Tas rodo, kad įdėti yra daugiau kapitalo, mašinų ir technikos, pieno ūkiai galėtų daugiau duoti, negu dabar. Apskaičiuota, kad pasiekiant dabartinio penkmečio plano tikslus, valdžiai reikėtų įdėti į žemės ūkį apie 17 milijardų rublių. Tai būtų tris kart daugiau, negu buvo investuojama per paskutinįs kelis metus. Brežnevas paskutiniam partijos centro komiteto plenumo padejavo, kad investavimai žemės ūkyje nepadidėtų, bet buvo sumažinti 3.9 milijardais rublių.

Sausio 9 d. "Selskaja Žizn" paskelbė Grigorius Zolotkinio straipsnį. Jis yra Kubanės rajono pirmasis komunistų partijos sekretorius ir centro komiteto narys. Jis pranešė apie didelius trūkumus galvijų auginime Kubanėje. Daug ūkių leido sumažėti galvijų ir karvių skaičiams. Vištinkystėje irgi padaryta mažesnė pažanga, negu buvo laukta. Kadangi Kubanė yra labai derlingas ir palyginti pažengęs žemės ūkio sritis, tai, reikia manyti, kitose Rusijos vietose padėtis yra dar blogesnė.

Kaip paprastai, komunistų planuotojai ir pareigūnai kaltina vieni kitus. "Pravda" tvirtina, kad pieno ūkyje eikvojama darbo jėga. "Sovietkaja Rosija" skelbia, kad mokslus pabaigę diplomuoti agronomai ūkiuose 78% savo darbo laiko turi praleisti raštinėje prie įvairių pirkimo-pardavimo formų. Jie tik penktadalį savo laiko gali skirti tiesioginiam savo darbu laukuose. Visa tai labai pakelia gaminių: mėsos ir pieno savikainą. Pardavimo kainos jau dabar mėsai ir pienui yra 150% to, kas buvo mokėta 1965 metais. Kainos, jei ne valdžios priežiūra, kiltų ir daugiau, nes paklausa yra didesnė už pasiūlą.

♦ Izraelio premjeras pareiškė, kad paskutinė Egipto prezidento Nasserio kalba sumažina taikos viltis ir parodo, kad arabai nori sunaikinti Izraelį.

MASKVA. — Sovietų "Pravda" rašo apie Egipto ekonominius sunkumus. Jie atsiradę po karo su Izraeliu, juos sunku pašalinti, nes nėra taikos sąlygų.

IŠ VISO PASAULIO

ŽENEVA. — Šveicarijose Jungtinių Tautų Narkotikų komisija ruošia tarptautinį įstatymą, kuris uždraustų ir kontroliuotų LSD ir kitus kenksmingus vaistus.

JERUZALĖ. — Arabų partizanai susprogdino miną ant Izraelio kelio Galilėjoje. Gazoje vienas arabas buvo peršautas, kai jis mėgino pabėgti nuo Izraelio patrulio.

SAIGONAS. — Vietnamo komunistai skelbia, kad iš jų paleistų trijų belaisvių, kurių vienas sėkmingai Amerikoje mišingis buvęs nužudytas Amerikos žvalgybos. Kareivis negras mirė ligoninėje po padarytos operacijos. Ji buvo reikalinga dėl sužeidimo Vietname, ypač po to, kai Viet Congo daktarai jį operavo savo ligoninėje ir savo darbo gerai neatliko.

PANAMA. — Karinė Panamos valdžia skelbia, kad partizanų, kurie puldinėja iš Costa Rikos teritorijos Panamą, esą ir keli amerikiečiai bei kiti kraštų samdyti kareiviai.

VATIKANAS. — Popiežius privačioje audiencijoje priėmė Martin Luther Kingo našlę. Iš Italijos ji išvažiavo į Indiją.

ST. NAZAIRE. — Britų karo laivo "Tartar" "geros valios" vizitas Prancūzijos uoste baigėsi nelabai gražiai: vienas jūreivis turėjo pasiūlyti ligoninėje po "kautynių" restorane, kitas pateko kalėjimui, nes pirmūšis viešbučio savininką, laivo kapitonas gavo visą eilę nusiskundimų dėl pavogtų ir sudaužytų automobilių.

Karas P. Vietname

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo šiauriniame gale, jūroje netoli Ho An, vienas Amerikos greitlaivis puolė komunistų sampanų konvojų. Laivo įgula atidarė į komunistų laivus tokią stiprią ugnį, kad iš 125 laivų net 45 buvo nuskandinti, kiti sužaloti. Laivas dar paėmė į nelaisvę 24 komunistų jūreivius. Kiti sampanai pabėgo į šiaurę.

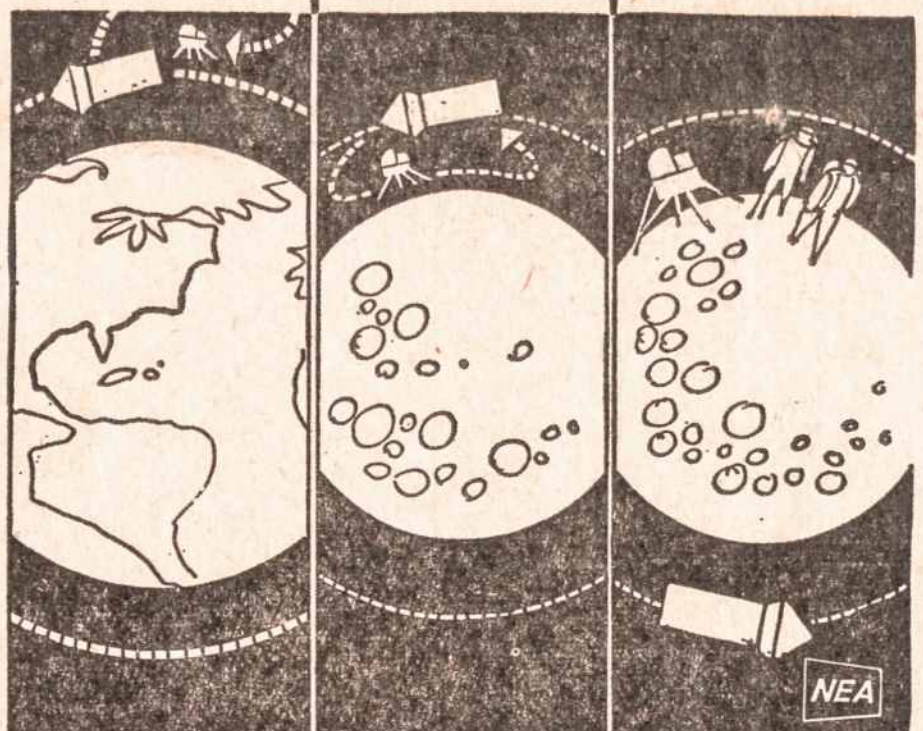
Batangono pusiasalyje tebevyksta Amerikos marinių, iš jų ros išsikėlusiu, valymo darbai. Rasta nemažai tunelių ir požeminių slėptuvių. Nelaisvėn pateko 156 vietnamiečiai, iš jų 56 Viet Congo kareiviai.

Komunistų raketos ir minos pavidžiai apšaudė Vung Tau esantį amerikiečių aerodromą ir uostą. Viena mina pataikė į prekinį laivą "Tom Green County". Jam padaryta rimtų sužealėjimų. Vienas jūreivis žuvo, 12 buvo sužeisti.

Sausio mėnesį amerikiečių daliniai atėmė iš komunistų 110 tonų įvairios amunicijos ir 489 tonas ryžių.

APOLLO

9 10 11

Amerikos erdvių vadovybė ruošia tris skriejimus. Astronautai Mc Divitt, Schweickart ir Scott skries aplinkui Žeme, du jų paskarūs mažesniu erdvėlaiviu, vėliau prisijungs prie Apollo 9, ir vėl nusileis Žemės paviršiumi. Astronautai Stafford, Cernan ir Young pasieks Mėnulį, du mažesniu erdvėlaiviu nusileis nusileis 10 mylių iki Mėnulio paviršiaus, o vėliau vėl prisijungs prie Apollo 10 ir grįš į Žemės paviršių. Liepos mėnesį astronautai Armstrong, Aldrin ir Collins skries iki Mėnulio ir du bandys nusileisti ant Mėnulio paviršiaus.

ČEKOSLOVAKIJOS VALDŽIA BANDO SUSTABDYTI JAUNIMO PROTESTUS

Trečias jaunuolis padegė save aikštėje

PRAGA. — Čekoslovakijoje jau trečias jaunuolis bandė nusizudyti, padegdamas savo ribotą. Pirmo įvyko Brno mieste, Laišvės aikštėje, kur studentai išstatė tamjono savižudžio Jan Palacho atminimui paminklinę lentą. Paskutinis apdegėlis Miroslav Malinka, 22 metų šaltkalvis, uždegė savo drabužius netoli paminklinės lentos. Ten buvo studentai greit liepsnas užgesino ir nuvežė Malinką į ligoninę. Laikraščiai sako, kad Malinkai apdegė 12 nuošimčių odos paviršiaus.

Pragos spauda praneša, kad du Karsbado miesto elektrikai: Antonin Michalek ir Jiri Martinek, vienas 26, kitas 19 metų jau penkios dienos badauja, paremdami tuos tikslus, už kuriuos Jan Palach atidavė savo gyvenbę.

Vidaus reikalų ministerija paskelbė, kad trečiasis savižudys esąs nesveikas jaunuolis, bandęs jau pernai nusizudyti. Jam gresiant teismo bausmė už vagystę. Jam padaryta rimtų sužealėjimų. Vienas jūreivis žuvo, 12 buvo sužeisti. Sausio mėnesį amerikiečių daliniai atėmė iš komunistų 110 tonų įvairios amunicijos ir 489 tonas ryžių.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Būrelis Čikagos universitetų studentų, sugrįžęs iš Washingtono, nusiuntė prezidentui Nixonui ultimatumą, reikalaujanti tuoj pat pradėti derėtis su Šiaurės Vietnamu dėl taikos, nes kitaip studentai toliau ruoš neramumas ir demonstracijas.

♦ Senatas vakar dar nepatvirtino vidaus reikalų sekretoriaus Hickelio. Keturi sekretoriai jau buvo prisaikdinti.

♦ Senate grupė senatorių pasiūlė įvesti Amerikoje vien savanorių kariuomenę, visai panaikinant rekrutų šaukimą į karinę tarnybą, išskyrus karo atvejį.

♦ Vakarijose Maskvoje buvo iškilmingai pagerbti keturi sovietų astronautai. Savo kalboje partijos vadas Brežnevas prisiminė ir Amerikos paskutinįjį skridimą.

♦ Kalifornijoje iškruto 16 colių lietus. Patvino visos apės, apsemta daug namų. Dešimt asmenų žuvo viename upelyje, kuris staiga pasidarė dideliu ežeru.

Kodėl Bucherio laivas nesigynė?

CORONADO. — Kalifornijoje tęsiasi "Pueblo" laivo įgulos tardymas. Penki admiralai, kurie sudaro karo laivyno ypatąją jį teismą, išgirdo iš kapitono Bucherio, jog jis nedavė įsakymo įgulai gintis, nes tai būtų buvęs tikras "mirties" įsakymas. Komunistų greitlaiviai ir naikintuvai buvo atskukę į "Pueblo" savo torpedas.

Kada jo laivas bandė pabėgti nuo komunistų laivų, šie paleido salve, apie 1,000 kulku iš savo kulkosvaidžių. Pats kapitonas ir trys įgulos nariai buvo sužeisti. Komunistų šūviai sugadino radijo antenas ir jis negalėjo pasinaudoti radijo siųstuvu.

Kapitonas Bucheris dar kartą pakartojo, kad jo laivas niekada nebuvo peržengęs Korėjos teritorinių vandenge ribos, kaip tvirtino komunistai.

Izraelyje nušauta arabė moteris

TEL AVIVAS. — Izraelio kariuomenės dalinis, negalėdamas kitai išvakti arabų moterų demonstracijos Rahaft mieste, Gazos pakraštyje, atidarė šautuvų ugnį ir nušovė vieną demonstracijos dalys be veidmėnų 9 kitas. Moterys buvo susirinkusios prie stovyklos, kur laikomi uždaryti jų vyrai. Šie buvo suimti, kai minos sprogdino prieš dvi savaites užmušė vieną Izraelio karininką.

Izraelio karinė vadovybė paskyrė komisiją šiam reikalui iširti.

Pirmame darbo inių kongrese premjeras Černikas pareiškė, kad kai kurie darbininkų reikalavimai esamos sąlygose negali būti patenkinti. Ties reikalavimai tik apskunkina ir taip sunkina vyriausybės darbą. Nuolatiniai neramumai padės tik sešioms dienoms. Darbo unionų kongresas pasilaikė teisę streikuoti dėl politinių tikslų. Premjeras Černikas darbininkus įspėjo nesiekti komunistų partijos galių ir autoritetų.

SOVIETŲ PASIŪLYMAS SUMAŽINTI BRANDUOLINIŲ GINKLŲ LENKTYNES

WASHINGTONAS. — Naujoji prezidento Nixono vyriausybė pačią pirmąją dieną buvo susirinkusi Valstybės Saugumo Tarybos posėdyje. Valstybės departamento kalbėtojas pareiškė, kad sovietų pasiūlymai tarsi dėl raketų lenktynių sumažinimo turės vyriausybės svarstymuose pirmenybę prieš kitus klausimus. Pirmame posėdyje vyriausybės nariai išklaušė žvalgybos direktoriaus Richard Helms pranešimą. Kitas saugumo tarybos posėdis bus šestadienį ir du kartus ateinančią savaitę.

Egiptas stipriai saugo Asvaną

KAIRAS. — Užsienio korespondentai, kurie buvo pakviesti į Egipto statomas Asvano užtvankos 9 metų sukakties minėjimą, pastebėjo, kad ta užtvanka ir jos apylinkės yra stipriai saugomos nemažų kariuomenės dalinių. Korespondentai buvo prižiūrimi Egipto saugumo policijos valdininkų, nefotografuoti priešlėktuvinių raketų lizdų, artilerijos pabūklų ir kitų gynybos įrengimų.

Anksčiau Asvano apylinkėse tiek kariuomenės nesimatė. Ji čia buvo atsijusta po to, kai Izraelio helikopteriai nusileidę Nag Hammady, susprogdino elektros jėgaines ir transformatorius. Egiptas bijo, kad izraelitai gali tą patį padaryti ir su Asvano užtvanka.

Asvano generatoriai jau gamina elektrą. Pabaigti reikia dar keturis generatorius iš numatytų 12. Pilname pajėgume Aswanas duos virš 2 milijonų kilovatų energijos. Statyba bus baigta 1970 metų pabaigoje.

Šalia elektros jėgos Aswanas duos Egiptui daug vandens žemės ūkiui. Jau užtvanktas Nasserio ežeras tęsiasi 340 mylių. Jis nusitęsias 124 mylias į Sudaną. Kiekvienais metais ežero vanduo aprūpins 150,000 akrų naujos dirbamos žemės. Ji Egiptui yra nemažiau svarbi už elektros energiją, nes gyventojų skaičius kasmet didėja po 4.5 nuošimčius.

Karo vado užrašai kaltina prancūzus

LONDONAS. — Britanijos vyriausybė leido paskelbti paskutinio pasaulinio karo dokumentus, liečiančius Ramiojo vandenyno karo veiksmus. Sąjungininkų karo jėgų vyriausiasis vadas pietryčių Azijoje tada buvo lordas Mountbattenas. Iš jo pasiųstų įsakymų ir susirašinėjimo paaiškėjo, kad 1945 metais jis patarė Prancūzijai derėtis su Vietnamo kovojusiais Viet Minh daliniais.

Japonijai kapituljavus Vietnamą, Saigoną valdė britų kariuomenės daliniai su generolu Gracey priešakyje. Tas generolas padėjo prancūzų jėgoms sugrįžti į Vietnamą. Prancūzija pastatė Saigone savo vyriausybę, tačiau dabartinio Šiaurės Vietnamo prezidento Ho Chi Minho jėgos valdė Vietnamo provincijas. Lordas Mountbattenas buvo susitikęs su Prancūzijos vyriausybės atstovais Saigone ir ragino juos pradėti su Viet Minhu derybas, tačiau Prancūzija atsisakė, atsiuntė daugiau jėgų ir pradėjo ilgai trukusią karą, kuris baigėsi Prancūzijos pralaimėjimu. Tas karas, rašo Londono "Daily Mail"

atvedė ir Ameriką į dabartinį konfliktą. Visas tas kraujo praliejimas būtų buvęs išvengtas, jei jau tada prancūzai būtų sėdę prie derybų stalo.

NEW YORKAS. — Miesto valdžia rengiasi išvežti į Mississippi vieną negrą su 12 vaikų, kuri atvyko į New Yorką specialiai norėdama gauti mėnesinę šalpą. Ji savo mieste Mississippi gaudavo per mėnesį 105 dol. šalpos, o New Yorke turėjo gauti 745 dol. per mėnesį.

DACCA. — Pakistano policija nušovė vieną studentą ir du sužeidė demonstracijų metu. Studentai buvo pagrobę 5 policininkus, kurie buvo smarkiai sumušti.

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KAPINIŲ Sklypų Savininkų Draugijos Metinis Susirinkimas

ONAS VAICIUNAS

KAS SU RAUDONOM VĒLIAVOM?

Sakoma, kad juo toliau juo plačiau okupantas atskleidžia ge'ezinę uždangą, ir juo toliau juo gausiau atvykstančių iš pavergtos Lietuvos laisvajin pasaulin. — taip pat ir iš išeivijos ar tremties lietuvių daugiau įsileidžiama Lietuvoje apsilankyti.

Iš tikrųjų, paviršutiniškai žiūrint ir neieškant paslėptų tikslų, atrodytų, kad reikalai gerėja ir kad pavergėjas atleido savo leteną. Tačiau taip nėra.

Kompartijos išleistieji laisvajin pasaulin vertėtų skirstyti į dvi grupes: okupantui nepavojingieji, paklustą jo drausmei, nesikišą į politiką, nuošaliai laikąsi, — trumpai, žmonės, apsipratę su dabartine padėtimi ir daugiau mažiau partijai patikimi, nors gal jai ir ne visur ir ne visada pritarią, bet viešai nekelią jokių pavergėjui nepalankių minčių. Tokių išleistųjų įkaitai (dažniausia giminės: tėvai, vaikai, broliai, seserys, žmonos, vyrai) atsako už išvykusiųjų galimas "klaidas" laisvajame pasaulyje. Dėl to, patys ne kartą pajutome; tokie atvykėliai beveik nieko nepasakoja, o, jeigu ką ir prasitaria, tai tik iš gerosios pusės. Jų privataus, smulkaus gyvenimo mažai kasdieniniai reikalavimai, tai ir viskas, ką mes iš jų pajėgiame išspausti. O jeigu ir ką netyčia išgirstame daugiau, tai tik nerūšius išsprūdimas iš jų suvaržytų lūpų. Dėl to daug kas pataria nieko, ypač apie politiką, neklausinėti ir jiems palikti patiemis visą valią šnekėti apie tai, ką jie patys nori, neverčiant ir nedarant jokio spaudimo ar įtai-

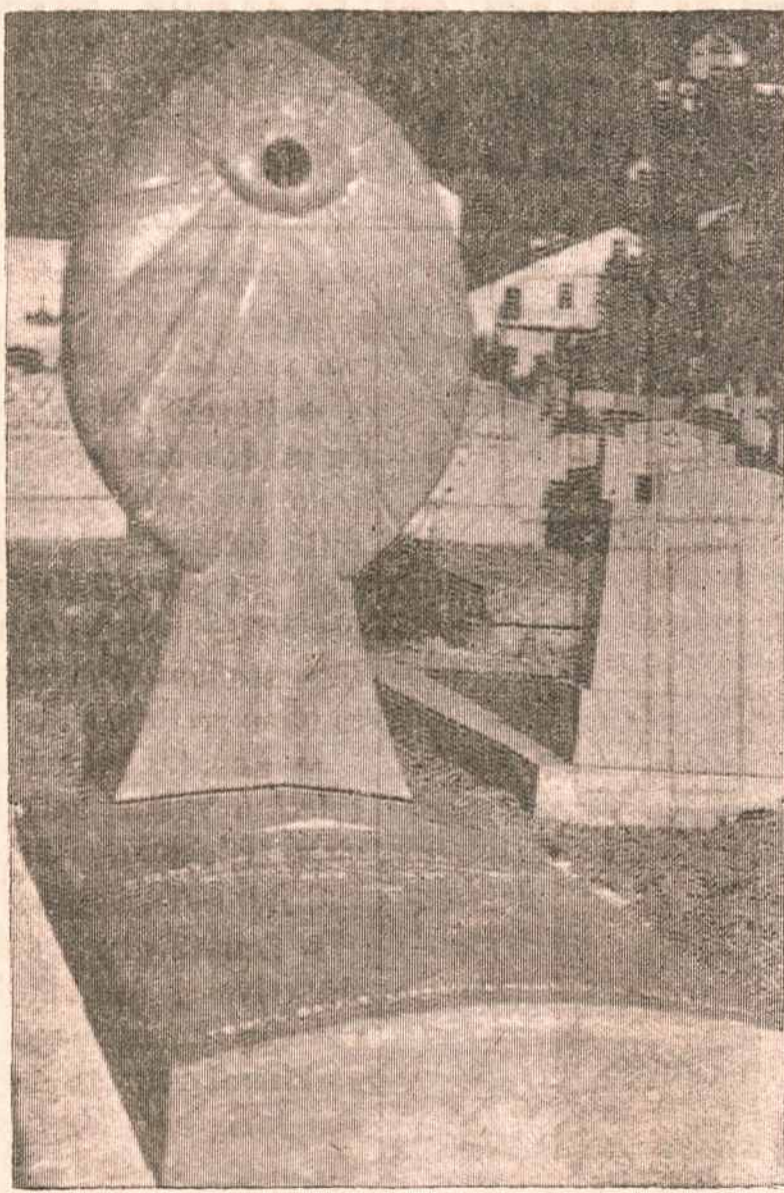
gojimo aiškintis klausimais, nors mums labai rūpimais, bet jiems nepriimtinais. Turėtume pasitenkinti kad ir tais trupiniais, jų mums pabertais, ir jų neturėtume nieku kaltinti ar jiems už ką nors priekaištauti. Šių eilučių rašėjas pats yra susidūręs su atvykusiais iš už geležinės uždangos ir buvus liudininku beprasmiu kitų klausinėjimo, įvedusių svečius net į ašaras.

Antroji atvykstančių grupė — partijos atsiųstieji kokiais nors tikslais, žinoma, ne mūsų, bet jų, okupantų, labui. Jie šneka daug atviriau, nors gana dažnai užgirdia "kai kokius pasireiškimus pavergtame krašte, apie kuriuos laisvas lietuvis svarsto visai kitaip ir žino visai kitaip.

Jie ieško pažinčių su šio krašto lietuviais, ypač su jaunimu, mėginami nuteikti mums nepalankia tekme: kaip nors paspartinti tą linksniuojamąjį "kultūrinį bendradarbiavimą" su pavergėju. Jie pasirodę beturį ir nurodymus, kur ir su kuo privalo kalbėti, kur ir kada jų žingsniai turi būti kreipiami.

Gerbiamas Skaitytoju, sakykite, kad šis klausimas jau įsigrįso. Atleiskite, jeigu pasakyčiau, kad jis taip aktualus ir svarbus dabartiniu metu, kad apie jį šnekėti ir rašyti reikėtų labai daug. Kaip bolševikai meta visas jėgas savo užmačioms siekti, tai ir mūsų atveiksmis turėtų būti ne kiek nemažesnis.

Tokių atsiųstųjų besimaišymas sukelia visuomenėje visokių kalbų ir logiškų, daugiausia ir nelogiškų, svarstymų. Iš tokių

Prancūzijoje, Aix-les-Bains miesto kapinėse buvo atidarytas paminklas mirusiam Lietuvos buvusiam ministrui pirmininkui Ernestui Galvanauskui. Paminklo projektą padarė skulptorius Antanas Mončys.

svarstymų atsiranda tarpusavio ginčai, supykda draugą su draugu, giminę su gimine, vieną visuomenės dalį su kita. Tai jau ir pradžia to, ko raudonasis prispaudėjas trokšta. Suskaldyti visuomenę, o kada prasidės piauksnės, sėdi pragaištingą sėklą.

Leiskite grįžti trumpą laikotarpį atgal. Į tą metą kada mūsų gražiąją Lietuvą pradėjo prievartauti bolševikai ir rudieji naciai. Kaip ir visur ir visada, atsirado pataikūnų, dėl "trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto" atsižadėjusių savo ir tautos idealų ir nuėjusių tarnauti stipresniam, nežiūrint, jog jis ir pasirodė tautos naikintoju. Iš tikrųjų šnekant, tokių buvo labai nedaug. Iš esmės, tauta paskelbė griežtą pasyvią ar aktyvią (partizanai) kovą už laisvę ir teisingumą. Smerkė nešančius raudonąją vėliavą ar kaip kitaip kolaboravusius su prispaudėju.

Dažnai būdavo net sunku atskirti, kuris tą vėliavą neša prie komunistų prisiplakęs, o kuris, verčiamas būtino reikalo, negalėdamas to išvengti, nors ir labai norėdamas, bijodamas paaukoti savo galvą ir šeimą beprasmingai. Juk kiekvienas lietuvis brangus, tauta ne tokia gausi, kad pačioj okupacijos pradžioj būtų buvę tikslu aukotis. Aišku, tik kada lietuvis pateko į prievartaujamojo būklę, kada jis buvo spaudžiamas šnipinėti ir įdavinėti savo brolius, tada jis pasakė "ne" ir buvo likviduotas.

Buvo dalis tokių, kurie, susitarę su pogrindžiu, įlindo į geresnes vietas, kad turėtų progos patirti okupanto tuometi-

nius kėslus ir, reikaliu ar pogrindžiu esant, padėti saviems, jei tik dar buvo galima kas padėti.

Šį trumpą šuolį atgal padariau ne be tikslo. Mat, pasirodžius lietuviškosios visuomenės tarpe skaldytojų, iš Maskvos ar Maskvos parėdymu atsiųstų, pasigirdo ir tarpusavio vienas kitam metamų senų "kaltinimų". "Tai tu nešei raudoną vėliavą", taria vienas. "Ne, tai tu nešei", atremia įpykęs kitas. Ir jau prasideda skaldymasis, nes, greičiausia, tos vėliavos nešė nei vienas, nei antras. Be to, sunku nuštatyti šiandien tikrus buvusius prisiplakėlius prie pavergėjo, nes, kaip minėjau, didžioji dalis buvo priversta dirbti komunistams, nors ir labai nenoroms. Kitos išeities nebuvo. Argi būtų buvę geriau, kad iš pat pradžios būtų kuone visi buvę išnaikinti, o jų vietą susodinti rusai?

Pogrindis spresdavo apie lietuvių išgamas, parsidavusius ir savo brolius išdavinėjančius. Vokiškųjų nacių okupacijos metais pogrindis išleido, tarpe daugelio laikraščių, "Lietuvos Judą". Jame buvo surašytos pavardės išdavikų, skundėjų, kolaborantų, dažnai ir jų padaryti "žygdarbiai". Tokiu būdu tauta būdavo informuota ir skyrė pataikūnus nuo tikrų lietuvių patriotų.

Antrosios ir dabartinės sovietinės okupacijos laikų, ypač kelių pirmųjų metų laikotarpiu, sprendimus darydavo ir vykdavo lietuvių partizanų atskirų dalinių vadovybės. Tautos išdavikus dažniausia likviduodavo, o tokie poelgiai "atpratindavo" ir

kitus nuo nukrypimo iš savo tautos. Nors, aišku, ir tuo laiku dešimtys tūkstančių taurių žmonių dirbo pavergėjo įstaigose, tačiau nekenkdami, o, kiek sugeba, padėdami. Daug kam teko nešti ir raudonas vėliavas ir plakatus, sovietinius šūkius, bet tai dar nepasako, kad visi tie nešėjai buvo tautos ar valstybės išdavikai.

Atsimenu, dar pirmosios bolševikinės okupacijos metais, vienoje sovietinėje šventėje, didelėje eisenoje dalyvauti buvo išprievertautas ir universitetas. Rodos, buvome sugrupuoti pagal fakultetus. Politiniai vadovai nešiojo plakatus su šūkiu "Tėvų ir mokytojų" besišypsiančius veidus, aukštai iškeltus ant ilgų smaigų. Kas galėjo būti tikras, kam tas smailgas, vienas ar kitas, teks. Kaip tik pasitaikė, sąmoningai ar ne, jog "draugo" Stalino paveikslą įbruko vienam labai dideliu patriotiškam žemaičiui studentui. Ką darysi, jis jį nešė, kitos išeities nebuvo, bet po iškilmy man pasakė: maniau žemėn pramegsiu iš gėdos. Tikrai, visi kolegos nuo manęs akių nenuleido...

Baigiu, gerbiamieji, vėl grįždamas Amerikon. Ten lietuvis prievartaujamas kovojo ir kovoją visomis jėgomis. Jam raudonos vėliavos ir kiti raudonųjų vėjų pučiami primetimai, veiksmai privalomi. Jis juos vykdo kentėdamas savo sieloje.

Čia, laisvame krašte, niekas mūsų prievarta neverčia pasi-

Dienotvarkėje Bendruomenės Komiteto pirmininko pranešimas apie posėdžius su Archidiecezijos Administracija kapinių reikalais, Revizijos Komisijos raportas, Valdybos rinkimai ir susirinkimo dalyvių pasisakymai rūpimais reikalais. Visa lietuviška visuomenė kviečiama dalyvauti. Didelė salė, patogus laikas, geras susisiekimas autobusais.

Šv. Kazimiero Lietuvių kapinių reikalai yra mūsų visų reikalai! Jūsų dalyvavimas yra svarbus ir būtinas!

DRAUGIJOS VALDYBA

duoti jokiems raudoniesiems vėtojams. Mes turime savo valią ir lietuvišką garbę: jeigu kas bruknų rankosną raudoną vėliavą, tiesiogine ar netiesiogine prasme, žinoma, nusišpiausime, ir nė iš tolo.

Mūsų jaunimui lengviau pasiduoti įtakoms, ypač kai šio krašto mokyklose skleidžiama nepalanki propaganda. Tačiau ir čia jie turėtų tikėti vyresniąja kartu, kaip ir mes tikėjome savo tėvais. Aišku, tarp vienos ir kitos kartos visuomet susidaro skirtumas (čia kita tema, apie

ją nešnekėsime), bet negali prieti iki to, kad vaikai pajauktų tai, kas tėvams, o šiuo atveju visiems lietuviams, šventa.

Nori jaunimas pats įsitikinti, sakoma. Deja, ne visuomet tai leidina. Jeigu vaikas nori rankomis pajusti, ar geležis tikrai karšta, motina tą geležį numeta, kad jos nė kvapo nebūtų. Mūsų mielas dabartinis jaunimas būtinai nori mumis... netikėti. Tačiau toks įsitikinimas gali labai brangiai kaštuoti, ir padaryta nudegimo žaizda gali pasilikti visiems laikams...

Mes mokame **5 1/4%** METAMS ANT VISŲ TAUPYMO CERTIFIKATŲ MINIMUM \$5,000.00

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632 Telephone CL 4-4470

Frank Zogas President

ENCO

Has several choice service station locations available. Training and financial assistance if desired. For Information Call **HUMBLE OIL & REFINING CO.** 654-2600

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

TIEMS, KAS NORI ŠVENTĖMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIŪLOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t. 336 psl.	\$5.00
2. Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 246 psl.	\$3.00
3. M. Žosėnko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl.	\$2.00
4. Liudas Mikšys, IŠ ISTORIJSŲ UKANŲ ATEINA LIETUVA, 699 psl.	\$12.00
5. Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl.	\$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl.	\$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl.	\$2.00 ir \$3.00
8. Marius Kafiškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl.	\$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl.	\$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai.	\$6.00
11. Adomas P. Jansas, BUK PALAIMINTASI	\$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštasis viršelis \$2.00, kietasis \$4.00	\$4.00
13. Juozas Švaisas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl.	\$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILERAŠČIAI, 239 psl.	\$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENE.	\$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION.	\$10.00
17. Peironė Oriantaitė, KA LAUMĖS LĖMĖ, 236 psl.	\$3.00
18. Kipras Bičirnis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA, 310 psl.	\$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai	\$4.00
20. Pranas Alšėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 294 psl.	\$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl.	\$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl.	\$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienu" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, adresu:

"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Prie paminklo Ernestui Galvanauskui stovi būrelis Prancūzijos lietuvių. Prie paminklo pastatymo prisidėjo Prekybos Institute Bičiulių Sambūris, vadovaujamas L. Raslavičiaus. Paminklas stovi Aix-les-Bains bendrose kapinėse.

What kind of investment is Freedom Shares?

Shrewd? Safe? Patriotic? Exclusive?

You're right if you checked all four boxes.

Freedom Shares are a shrewd investment because they pay 4.74% when held to maturity. They mature in just four-and-a-half years, and are redeemable after one year.

There is no safer investment because Freedom Shares are backed by The United States of America.

Exclusive? Absolutely. Not everyone can buy new Freedom Shares. You have to belong to the Bond-a-Month or Payroll Savings Plan. Freedom Shares are a bonus opportunity for these regular Bond buyers.

And, as you help yourself by buying Freedom Shares, you're also helping your country. Sign up for Freedom. Get all the facts from the payroll people where you work or any officer where you bank.

U.S. Savings Bonds, New Freedom Shares

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Treasury Department and The Advertising Council.

Ką p. dr. S. Bačkis rašo apie p. S. Lozoraitį

J. KAIRYS, Vokietija

1968 m. Aidai (nr. 7, psl. 322 ir 323) įdėjo p. St. Lozoraitio nuotrauką ir p. dr. S. A. Bačkio straipsnį, pavadintą "Stasiui Lozoraitiui, Lietuvos Diplomatinijos šefui, 70 metų". Kadangi, kaip skaitytojai galėjo pamatyti, šis straipsnis yra tendencingas bei jame išdėstyti faktai prieštarauja tikrai padėčiai, tebūnie man leista nors trumpai dėl jo pasisakyti.

1) Nepažįstu p. Bačkio asmeniškai, nežinau ir apie jo išsilavinimą, bet, kiek girdėjau, jis dirba nuo seniau mūsų diplomatinėje tarnyboje. Jei šitaip, tai p. Bačkis turėtų jau gerai žinoti, kas buvo pas mus laikomas diplomatinijos šefu bei kaip jis atsiradavo, kokios jo funkcijos ir t. t. Todėl jam turėtų būti taip pat gerai žinoma, kad pagal tai p. Lozoraitis nebuvo ir nėra Lietuvos diplomatinijos šefu nei formaliai, nei materialiai, bei, kitaip pasakius, nei iš teisės pusės, nei iš praktinės. Neįtikėtina, kad p. Bačkis nežinotų ir apie buvusio Vliko politinės komisijos nutarimą, kalbantį ta pačia prasme, apie mūsų teisininkų ir kitų žymiųjų asmenų tokius pat pasisakymus spaudoje ir kitur.

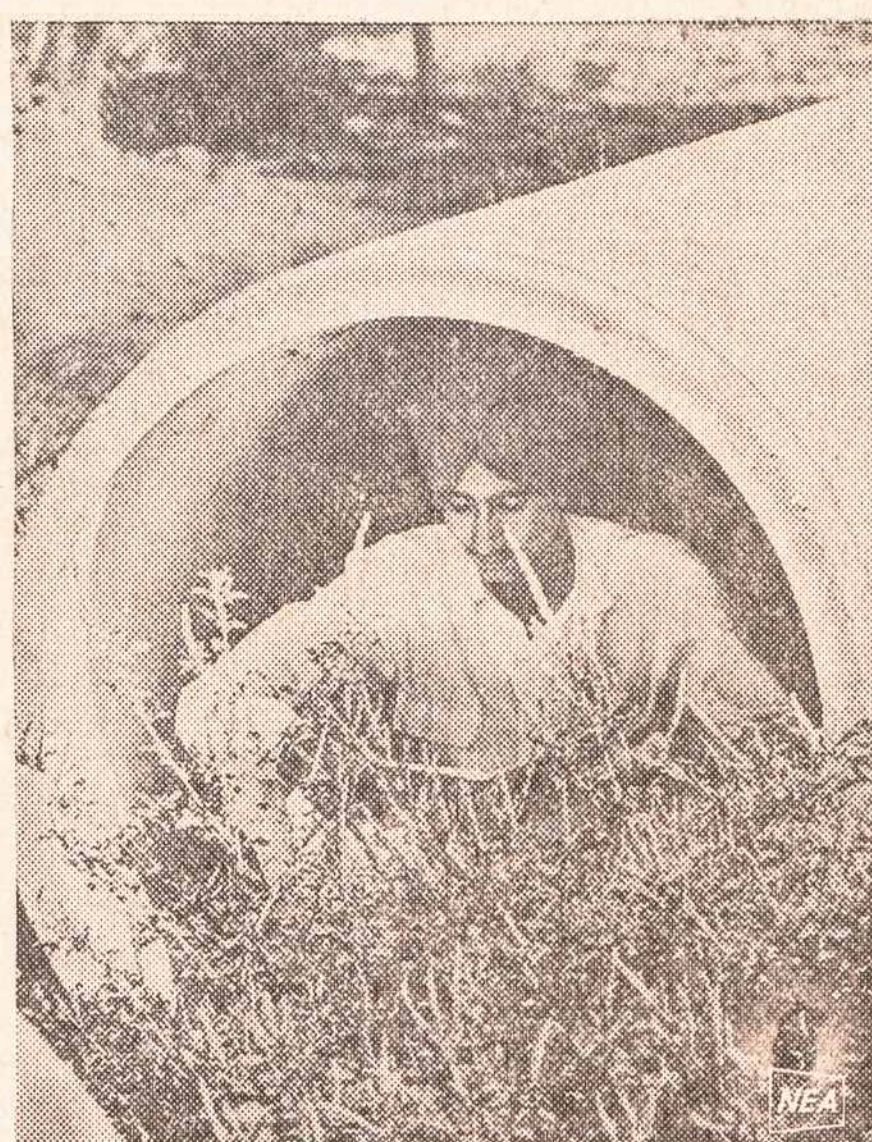
Ponui Bačkui turėtų būti irgi gerai žinoma, kad ir pagal tarptautinę teisę p. Lozoraitis "šefyst." neturi jokio pagrindo.

2) Ponas Bačkis paminėjo p. Lozoraitio tėvą, mirusį 1907 m., kad p. Stasys Lozoraitis yra gimęs 1898 m., išskaičiavo pastarojo valstybines tarnybas, kurias jis pradėjęs jau 1918 m., ir t. t. Bet ar pradėdamas tarnauti p. Lozoraitis tebelaikė save dar lenku, kaip kad buvo Voronežo gimnazijos laikais, apie ką kadaise ir spauda rašė (žiūr. Atvirą laišką p. p. Žemaičio ir Zubricko Stasiui Lozoraitiui ir lietuvių visuomenei, Naujienos, 1955 m. birželio 4-6), ir kas išauklėjo jį lenku, apie tai p. Bačkis nutylėjo. Gi pilnesniam vaiz-

dui, atrodo, reikėjo paminėti šituos dalykus, o ypač kai rašoma į žurnalą, kuris yra kaikiurių skaitytojų net komplektuojamas.

3) Ponas Bačkis pakartoja žinomą faktą, kad p. Lozoraitis nuo 1934 m. iki 1938 m. buvo ministru. Be to, pagal p. Bačkį, tūlas Stuart Schram teigias, kad jis, p. Lozoraitis, "buvęs pakeistas J. Urbšiu dėl noro pagerinti santykius su Vokietija, nes S. Lozoraitis buvęs kolektyvinio saugumo šalininkas". Su šituo teigimu, atrodo, ir p. Bačkis sutinka, nes čia savo kitokios nuomonės jis nėra pareiškęs. Jei taip, tai telieka konstatuoti faktą, kad p. Lozoraitiui ministreriaujant Lietuvos santykiai su Vokietija buvę prasti bei, geriau pasakius, subloginti. Priežastis: p. Lozoraitis yra "buvęs kolektyvinio saugumo šalininkas". Bet kokio kolektyvo bei su kuo, p. Bačkis nepasakė skaitytojams. Kaip kažkas dar atsimesna ar iš kitur galėjo sužinoti, p. Lozoraitis vedė prolenkišką politiką pas mus, bei buvo šalininkas kolektyvinio saugumo su Lenkija. Kad buvo šitaip, o ne kitaip, Aidų skaitytojai galėjo patirti ir iš p. Budreckio straipsnio apie lenkų ultimatumą, tilpusio 1968 m. Aiduose (nr. 4, psl. 171-177). Nors nebūtų pakenkę, jei p. Bačkis būtų kokia nors forma ir čia apie tai paminėjęs. Skaitytojams nereikėtų spėlioti apie nedasakytus dalykus, arba ieškoti apie juos kitur. O kad prolenkiška politika yra Lietuvai žalinga, sekusiems ją nekyla jokių abejonių. Gi į p. Lozoraitio vestą prolenkišką politiką galėjo įtakos turėti ir jo, p. Lozoraitis, nepajėgumas atsikratyti savo lenkiškumo, apie kurį užsiminiau aukščiau.

4) Ponas Bačkis nurodo svetimomis kalbomis spaudą, kurioje, pagal jį, "S. Lozoraitio veikla, kaip Lietuvos užsienio reikalų ministro, yra gražiai nušvičiama...". Išėitų, kad "štai, žiūr-

Indijos sostinės gyventojas, išsirengęs "butelį" vandens nutekėjimo vamzdyje, skaito knygą ir išsisi. New Delhi apylinkėse šimtai gyvena vamzdiniuose "butuose".

reikėtų, kokį didelį vyrą turiau. Net svetimieji rašo apie jį". Betgi griežbiausias svetimųjų pagalboms pakelti autoritetą neturintiems jo pas savuosius, yra ne kas kita, kaip ieškojimas neišmanėlių skaitytojų tarpe. Turėję reikalų su svetima spauda žino gerai, pagal kieno ir kokius šaltinius ji rašo. Be to, nejaugi mes turim daugiau tikėti svetimiesiems, nei savaisiais?

5) Ponas Bačkis išskaičiuoja p. Lozoraitio straipsnius, tilpusius svetimose spaudoje, jo kreipimąsi į kaikiurias tarptautines institucijas Lietuvos reikalais, jo lankymąsi į USA ir kitur.

Kas liečia p. Lozoraitio rašinią ir svetimą spaudą yra pasakytina, kad išskeldamas šį faktą p. Bačkis nieko naujo nepasakė. Svetimos spaudos skaitytojai galėjo pastebėti, kad kaikiurie mūsų tautiečiai parašė į svetimą spaudą daugiau, nei p. Lozoraitis. Be to, jie padarė tai besirūpindami kartu ir savo kasdienine duona, kai p. Lozoraitis yra šis klausimas atpuolęs. Todėl jis rašo, tai nėra kokia nors malonė, bet, pasakyčiau jo pareiga rašyti.

Kalbant apie p. Bačkio išvardintą p. Lozoraitio kreipimąsi į tarptautines institucijas Lietuvos bylos reikalais ir važinėjimus, pasakytina, kad ir p. Bačkui turėtų būti gerai žinoma, jog nekompetetingi asmens gali dažniausiai vien pakenkti tiems reikalams, kuriais jie į ką nors kreipiasi bei į kur nors važinėja, bet ne pataisyti juos. O kad

p. Lozoraitis nebuvo ir nėra einančiu pareigas valstybės prezidentu, nebuvo ir nėra Lietuvos diplomatinijos šefu, kaip jis reklamavosi (žiūr. kad ir Mintis, Memmingen, Vak. Vokietija, 1949 m. vasario 14 d.) bei kaip jo bendrai darė tai ar dar tebedaro, mums reikalingos institucijos bei vietos žino apie tai labai gerai, nes, kaip ir p. Bačkui turėtų būti irgi gerai žinoma, jos turi užtekinai atitinkamų specialistų tokiems reikalams. Galbūt jau ir todėl apie p. Lozoraitio kreipimąsi ir lankymąsi į p. Bačkio išvardintas vietas neturėjom ir neturim jokių teigiamų rezultatų.

Kad tarptautinėje plotmėje p. Lozoraitis nėra pripažįstamas nei pareigas einančiu Lietuvos prezidentu, nei Lietuvos diplomatinijos šefu, šita aplinkybė patvirtina ir praėjusiais metais Paryžiaus pasielgimas su juo.

6) Be kitų p. Lozoraitio "nuopelnų" Lietuvai, p. Bačkis paminėjo ir tai, kad p. Lozoraitis "daug yra turėjęs pasitarimų su Vliku". Teisybė, kad Vlikas darė labai daug pastangų ir poną S. Lozoraitį įtraukti į savo vedamą kovą su Lietuvos okupantu. Todėl pasitarimų buvo daug. Bet jie ne teigiamų rezultatų. Pasirodo, kaip ir p. Bačkui turėtų būti gerai žinoma, Vlikas, kaip demokratiškai besitvarkantis kolektyvas, respublikos "prezidento pareigas einančiam" Lietuvos diplomatinijos "šefui" nebuvo priimtinas bendram darbu. Bet tai dar nėra viskas: jis pradėjo net kovą prieš šią komitetą, siekdamas ne vien sukompromituoti jį, bet ir likviduoti. Tai darė p. Lozoraitis ir pats vienas, ir su savo talkininkais. Pastarųjų tarpe buvo net vienas iš spaudos, kurioje, kiek girdėjau, buvo plačiai aprašyta, bet ir iš kitų šaltinių. Nejaugi p. Bačkis pamiršo jau, drauge su kuo p. Lozoraitis buvo atvykęs į šį pasitarimą?

7) Ponas Bačkis rašo, kad "lietuviškos veiklos vieningumo bei darnumo vardan nuo 1951 savitarpiniai santykiai gerėjo, laikantis principų — lietuvių vienybės bei tautinių interesų gynimo užsienyje". Netiesa. Kas liečia santykius buvusio Vliko su p. Lozoraitiu, tai pastarasis didino prarają visą laiką. Argi p. Bačkis pamiršo p. Lozoraitio ardyną buv. Vliko atstovybės Bonnoje? Argi p. Bačkui nėra žinomi p. Lozoraitio išteikti Vlikui aštuoni punktai? Ar įrodys p. Bačkis, kad p. Lozoraitis išdarinėjo šituos dalykus grindimui vieningumo ir darnumo tarp

Vliko ir jo, p. Lozoraitio, bei Lietuvos laisvinimo ir lietuvių bendro labo sumetimais? Padėjo tuo p. Lozoraitis vieningai ginti "lietuvių vienybės bei tautinių interesų" užsienyje, apie ką kalba p. Bačkis?

Gaila buvusio Vliko, kuris darė pastangų įtraukti į bendrą darbą žmogų, tepaisantį vien savo asmeninių ir partinių ambicijų bei reikalų: gaila, kad jis, turdamasis su tiek nevykusiu partneriu, vien žemino save; gaila taip pat, kad ir dabartinis Vlikas, pastatydamas p. Lozoraitį aukščiausiai save, pažemino tiek garbingą ir Lietuvai laisvinti reikalingą komitetą.

8) Pagal p. Bačkį, "ministras P. Zadeikis savo laiku yra paformavęs Vliką, kad jis yra pranešęs Valstybės departamentui J. Urbšio telegramos turinį apie S. Lozoraitio paskyrimą Lietuvos diplomatinijos šefu ir pridūręs, kad tas paskyrimas buvo padarytas Lietuvos prezidentui ir ministrų kabinetui pritarus".

Jei p. Zadeikis padarė iš tikrųjų šitokį painformavimą, tai jis suklaidino Valstybės departamentą. Nenuginčytinas dalykas, kad p. Lozoraitiui telegrama buvo išsiųsta vien p. Urbšio. Nei prezidento, nei ministrų kabineto pritarimo nebuvo, niekas jo ir neieškojo, nors, jei būtų buvęs rūpestingas prezidentas ir jo kabinetas, tai būtų buvę iš anksto padaryta ne vien šitoks ar panašus nutarimas Lietuvos katastrofos atvejui, bet ir daugybė kitų. Tada nebūtų mūsų tauta nukentėjusi tiek daug moraliniai ir sunaikinta fiziškai, būtų išgelbėta privatus ir valstybinio turto ir pan. Bet, kaip sakiau, nieko nebuvo padaryta. Gi p. Audėnas, buvęs šito kabineto ministras, sako, kad apie taip vadinamą paskyrimą "šefu" p. Lozoraitio teisingas pirmą kartą būdamas egzilyje. Be to, kiek man yra žinoma, p. Lozorai-

tis pats prisistatė užsieniui, ir ne kaip Lietuvos diplomatinijos šefas, bet kaip ministras pirminkas ir einąs prezidento pareigas. Visa tai turėtų būti gerai žinoma ir p. Bačkui. Todėl kokia gali būti kalba bei jos vertė apie aną p. Zadeikio pranešimą ir kokia gali būti kalba bei jos vertė apie p. Lozoraitį, kaip apie Lietuvos valstybės de iure aukščiausį ir legalų pareigūną, paskirtą "paskutinės Lietuvos vyriausybės", apie ką rašo p. Bačkis?

9) Pagal p. Bačkį, p. Lozoraitis, kaip "Lietuvos Diplomatinijos šefas", vykdo savo pareigas taip, kad nukentėtų Lietuvos valstybės de iure interesai...". Ar tai nėra vien žaidimas žodžiais, neturinčiais nieko bendro su realybe, kas seka jau ir iš aukščiau pasakymo? Argi p. Bačkui nėra žinoma, kad p. Lozoraitis, netekęs ano posto, į kurį jis 1939 m. buvo paskirtas, ir netekęs su anuo postu turėto statuso, pasidarė tiek pat bejėgis ginti Lietuvos valstybės de iure interesus, kaip ir kiekvienas iš mūsų, kurie gyvenam egzilyje? Be to, kaip ir p. Bačkui turėtų būti gerai žinoma istorija tautų kovų už savo laisvę bei nepriklausomybę rodė ir tebedaro mums, jog pasaulis respektavo ir teberespektuoja ne pavie-

nius asmenis, nors jie būtų labai kovingi ir turėtų prikerge sau skambiausių titulų, bet pirmoje eilėje kovojančių tautų politinius junginius, vadinamus laisvinimo komitetais ar kaip kitaip.

10) Be kitų dalykų p. Bačkis rašo dar, kad vien "vieniškai veikdami tegalėsime išlaikyti gerą vardą ir autoritetą užsienyje bei pavergtoje tėvynėje". Ar p. Bačkis, liaupsindamas be jokio pagrindo p. Lozoraitį, prirašydamas apie jį nebūtų dalykų bei iškraipydamas juos, prisidėjo prie tik ką jo minėtos lietuvių vienybės?

Baigsiu, nors ir lieka dar daug ką pasakyti. Baigdamas tenoriu tik pabrėžti, jog iškraipymas žinomų faktų, nedasakymas jų ir iškėlimas nebūtų dalykų, kaip kad padarė p. Bačkis tik ką minėtame straipsnyje, mažina skaitytojų pasitikėjimą ne vien straipsnių autoriams, bet ir spaudai, kuri deda tokius straipsnius bei kuri, kad ir netiesioginiai, padeda autoriams klaidinti skaitytojus, o ypač tuos, kurie neturėjo bei neturi progų gilintis į paliestus dalykus. Tokie raševios nedaro garbės ir straipsniuose paliestiesiems.

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIAUSI — TAD GARSINKIS IR TU.

PASIJUDINKITE DABAR

PRIE DIDŽIAUSIU DIVIDENDU!

4.75%

paprastose taupymo sąskaitose laikomiems pinigams

5.25%

metiniams investavimo bonams mažiausiai \$1,000.

Savings Insured to \$15,000.00

Daugiau negu pusšimtis metų teikiame patarnavimus. Visuomet mokėjome dividendus. Visuomet mokėjome taupytojams pagal pareikalavimą. Didžiausias saugumo atsargos.

BRIGHTER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 Tel. LA 3-8248

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4% MOKAME VIENERIU METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKATAMS

4 3/4% TAUPYMO KNYGELIŲ SĄSKAITOMS

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais Tel. HA 1-3070

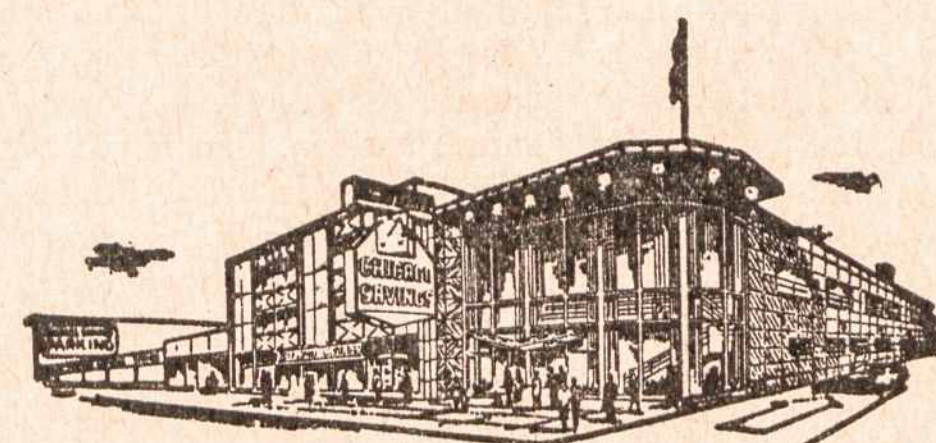
Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Kurkite geresnę ateitį

Išjunkite į CHICAGO TAUPYMO BENDROVĖS Taupytojų Praturtėjimo Planą! Pasirinkite Jums tinkamiausią Mėnesinį Taupytojų Praturtėjimo planą iš žemiau nurodytos lentelės, sudarytos pagal dabar taupymo knygelėse mokamus 4% Pradėkite taupyti dabar geresnei savo atečiai.

ŠTAI MĖNESINĖ TAUPYMO LENTELĖ:

MĖNESINĖS SĄNTAUPOS	MĖNESINĖ TAUPYTOJŲ PRATURTĖJIMO LENTELĖ									
	2 YRS.	4 YRS.	6 YRS.	8 YRS.	10 YRS.	12 YRS.	14 YRS.	16 YRS.	18 YRS.	20 YRS.
\$10.00	\$252.13	\$524.08	\$833.30	\$1,167.46	\$1,534.51	\$1,937.70	\$2,380.57	\$2,867.04	\$3,401.40	\$3,988.36
20.00	504.26	1,048.16	1,666.59	2,334.91	3,069.02	3,875.39	4,761.14	5,734.08	6,802.80	7,976.72
30.00	756.39	1,572.25	2,499.89	3,502.37	4,603.53	5,813.09	7,141.71	8,601.12	10,204.20	11,965.08
40.00	1,008.53	2,116.33	3,333.18	4,689.82	6,138.04	7,750.78	9,522.28	11,468.16	13,605.60	15,953.43
50.00	1,260.66	2,645.41	4,166.48	5,837.28	7,672.55	9,688.48	11,902.85	14,335.21	17,007.00	19,941.79
60.00	1,512.79	3,174.49	4,999.78	7,004.73	9,207.06	11,626.17	14,283.42	17,202.25	20,408.40	23,930.15
70.00	1,764.92	3,703.58	5,833.07	8,172.19	10,741.57	13,563.87	16,663.99	20,069.29	23,809.80	27,918.51
80.00	2,017.05	4,232.66	6,666.37	9,339.65	12,276.08	15,501.56	19,044.56	22,936.37	27,211.19	31,906.87
90.00	2,269.18	4,761.74	7,499.66	10,507.10	13,810.59	17,439.26	21,425.13	25,803.37	30,612.59	35,895.23
100.00	2,521.32	5,290.82	8,332.96	11,674.56	15,345.09	19,376.95	23,805.70	28,670.41	34,013.99	39,883.59

TURTAS SIEKIA VIRŠ \$90,000,000.00

JOHN PAKEL, President

5 1/4%

Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausiai turi būti \$8000. Pelnas mokamas kas šeši mėnesiai.

4 3/4%

Ant visų knygelių sąskaitų

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- Sell & redeem U.S. Bonds
- Two large free park'g lots
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

6245 So. WESTERN AVENUE

Tel.: GR 6-7575

HOURS: Pirmad. — 12:00 P. M. — 8:00 P. M., Antrad. — 9:00 A. M. — 4:00 P. M., Treč. — Uždaryta visą dieną, Ketvirtad. — 9:00 A. M. — 8:00 P. M., Penktad. — 9:00 A. M. — 8:00 P. M., Šeštad. — 9:00 A. M. — 12:30 P. M.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiesčiuose

metams \$18.00
pusei metų \$10.00
tris mėnesiams \$5.50
vienam mėnesiui \$2.00

Kitose JAV vietose:
metams \$16.00
pusei metų \$8.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

trims mėnesiams \$4.50
vienam mėnesiui \$1.50
Kanadoje:
metams \$18.00
pusei metų \$10.00
vienam mėnesiui \$2.00
Užsieniuose:
metams \$21.00
pusei metų \$11.00
vienam mėnesiui \$2.50

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.

Pinigų reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NEW YORKO ALTO POSEDIS

Kaip bus paminėta Vasario 16

Naujai persitvarkiusi New Yorko Alto valdyba jau rimtai susirūpino būsimu Vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės akto paskelbimo minėjimu.

Šiemet Vasario 16 d. šventė pasitaiko sekmadienį, tai ir jo minėjimas įvyks tą pačią dieną. Išskyrus pereinamus metus, Vasario 16 d. šventės iškilmės kasmet ruošiamos Western Hall, 119-25 E. 11th St. New York, tad šiais metais toje vietoje minėjimas įvyks 4 val. popiet.

Nutarta į tą paminėjimą pakviesti solistę Violetą Čižauskaitę Balčūnienę iš Bostono. Ji jau yra lietuviams koncertavusi įvairiose JAV vietose. Tai yra kruopščiai dainininkės profesionaliai besiruošianti ir kylanti žvaigždė.

Violeta Čižauskaitė-Balčūnienė, sopranas, studijavo muziką ir dramą Saint Mary-of-the-Woods College, Terre Haute, Indiana. Ją baigė 1965 m. gaudama Bachelor of Arts.

Laimėjo Cardinal Spellman stipendiją studijuoti muziką Pijaus XII Institute, Florencijoje, Italijoje. Dainavimo ir operos Florencijoje mokėsi su maestro Bruno Rigacci, žymiu Italijos dirigentu, kuris šį sezoną yra New York City Operos dirigentas. Institutą baigė 1966 m. gaudama Master of Music. Būdama Florencijoje davė keturis koncertus Villa Schifanoia.

Muzikos studijas 1966-67 m. tęsė Boston Conservatory of Music, kur turėjo Opera Workshop stipendiją. Yra dainavusi keturiose Opero Workshops, kurios buvo pastatytos publikai. Konservatorijos operos pastatyme dainavo pagrindinę Agatos rolę Weberio operoj Der Freischuetz.

1967 m. vasarą laimėjo New England Conservatory of Music stipendiją studijuoti dainavimą konservatorijos Castle Hill vasaros mokykloje su Gladys Childs Miller. Dabar dainavimo mokslą tęsia privačiai su Clara Shear Bostone.

Violeta Čižauskaitė-Balčūnienė 1968 m. rugsėjo 28 d. Clevelande laimėjo pirmą vietą Dirvos tradiciniam jaunųjų dainininkų konkurse. Yra dainavusi amerikiečių publikai ir lietuviams Terre Haute, Columbus, Detroit, New York, Boston, Waterbury, Clevelande ir Providence ir Worcester, Massachusetts.

Solistei akompanuos žinoma muzikė Kecalaitė. Meninės programos dalis dar bus papildyta vienos vietinės parapijos dainomis muziko Kacanausko tvarkomo muziko. Pagrindiniu pranešėju pakviestas ir sutiko Dr. Domas Jasaitis, dabar išėjęs į pensiją ir pradėjęs redaguoti R. Katalikų Susivienijimo laikraštį Garšą.

Dr. Domas Jasaitis iš Lietuvos nepriklausomybės metų plačiai žinomas visuomenės veikėjas, gydytojas Šiauliuose, dirbęs kaip Kovai su Tuberkuliozu valdybos narys ir dalyvavęs Šiaulių miesto savivaldybėje, ir kitais visuomeniniais darbais atsivokęs. Tremitis metais V. Vokietijoje buvo Lietuvių Raudonojo Kryžiaus valdybos pirmininkas. Tai turima rimto pagrindo laukti, kad jo pranešimas bus turinčias ir įdomus.

Gerb. Matulaitienė pasirodys su jos tautinių šokių grupe. Po iškilmių bus sudaryta programa jaunimui pašukti. Įėjimas — 3 dol., tiek pat ir atsilankiusiems vien tik į šokius.

Šiais metais Vasario 16 d. šventės iškilmėse pasizadėjo su savo vėliavomis dalyvauti skautai, vyčiai ir kiti.

Šv. Karalienės bažnyčioje ta proga pamaldos prasidės 11 v., jas atsašaus kun. Petrauskas, j. v.

pešę ir nusiramino — et, bobų plepalai, girdi. Bet dėl viso ko nuspręsta mieste padaryti oblavą. Tuo ir paaiškėjo policijos kontrolė tuo momentu, kada visomis fibromis buvo laukiama saviškių.

Pajutus, kad planas išduotas ir taikiu būdu miestas paimti nebesiseks, buvo pakiesta taktika. Iškilmingoj valandoj, sausio 9 d. 12 valandą naktį Vyr. Gelbėjimo Komitetas, Visagalio vardu, visam pasauliui paskelbė po 600 metų išmušus Mažosios Lietuvos istorijos dvyliktą ir visą tautą sukilius savo laisvės susigrąžinti. Per naktį manifestas sumirgėjo visuose krašto užkampuose, pasiekdamas ir Didžiosios Lietuvos tebesnaudžiančius kaimus. Rytą metą su saule prasidėjo visuotinis sukilimas.

Antrame tęsinyje pavadintame „Maiše“ nupasakojęs kaip atidėjęs Klaipėdos „be šūvio“ paėmimo datą ir prancūzams įsitikinus, kad sukilimas ne juokais ruošiamas, mieste buvo įvestas savotiškas apgulos stovis ir jam pačiam bene paskutiniam su tūlu Kaziu Marčiulioniu paskutinioju traukiniu pavyko iš miesto išvažiuoti ir pakelti sutiktai Trudeli iš Kalotės pakvietus pasiekti jos tėvų ūkį, trečiame tęsinyje antrašte „Tarp kūjo ir priekalo“ Bylėkas pasakoja apie savanorių sukilėlių būrelio susiformavimą ir nakties žygį į Bajorus saviškių fronto ieškant.

— Mes iš teisybės ne svečiuotis atvažiuovom — tarėva su draugu.

— Mudviem reikia greičiau pas savuosius. Gal dar jie nežino, kad Klaipėda pirtį ruošia.

— Pas savuosius tai tiesa ne taip lengva — pastebėjo Urtikės tėvas, vienas iš drąsiausių sukilimo pritarėjų. — Šičion aplinkui visi punktai apstatyti žandarais. Gal tik naktį bus galima pralysti. Kol kas dar negalima.

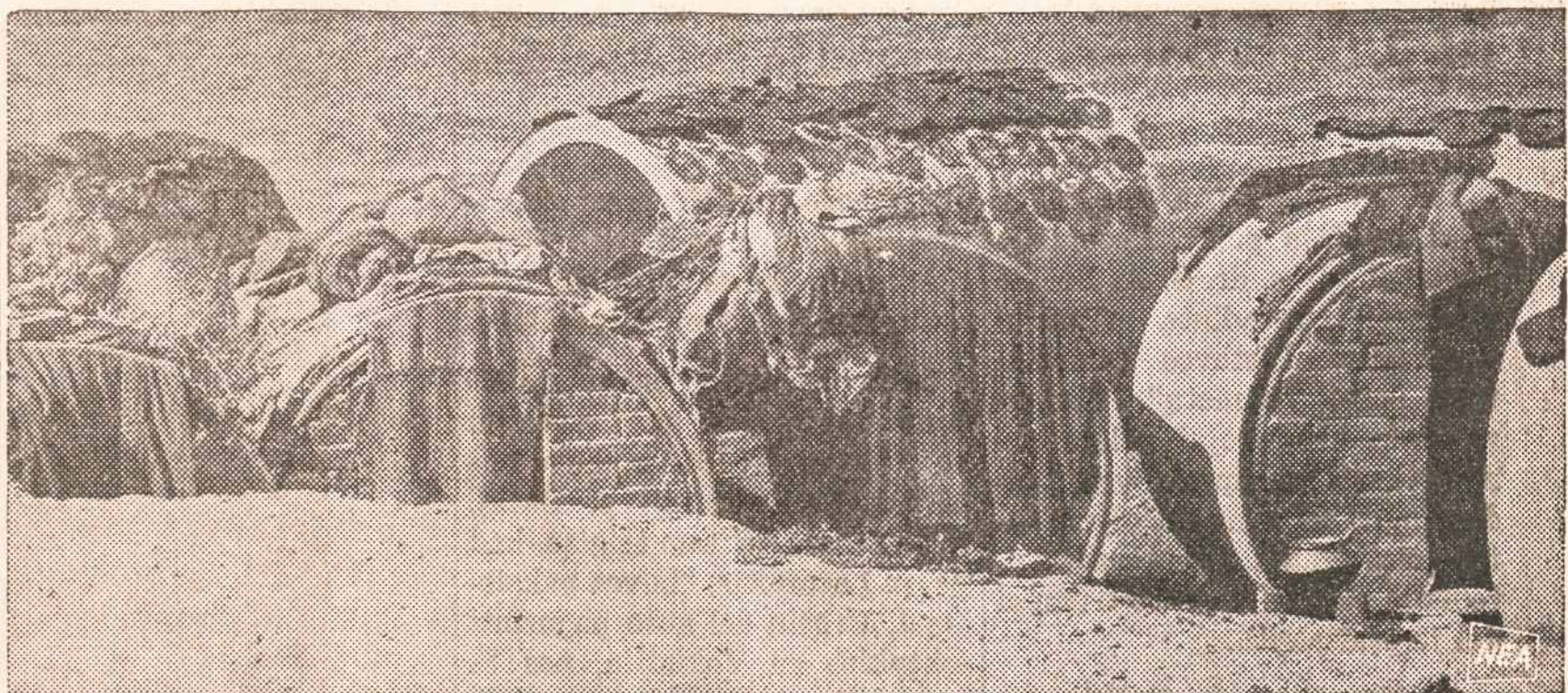
— Na tik mes turim ko greičiausiai saviškiams duoti žinią. Jeigu jie tiek apie mus nežino, kiek mes apie juos, tai tikrai gali užrioglinti spastus.

— Tai jie nuo šišion rodos dar toli. Bet šiaktit turės pareit. Ot palauksit kai pareis ir prisidėsit. O žinias galite duoti, bobos nugabens.

Senute, tu važiuok pas Lupikaitį, tegul jis praneš Bružui, o tas jau saviškiams. Urtikė pasišilė ji važiuosianti. Mažasis broliukas Algis ir norėjo drauge.

— Gerai, vaikai, — pagyrė tėvas. Mergaitė ir Algis apsimetė drapanomis. Be matant buvo žėimas. Parašėva pastebėto ir girdėto trumpą pranešimą ir išlaiminome jaunus drąsuolius.

Mums dar besizmonėjant įėjo dar du jauni vyriukai. Pasisakė nuo Priekulės. Vienas turėjo šautuvą, kitas išsitraukęs parodė aprūdijusią rankinę granatą. Jie traukė į frontą. Susipažinom. Jie irgi nieko nesutikė ir saviškių neaptikė. Tik toliau pabijoję eiti, nes aplinkui per daug jau tirštai saugojama.

Indijos sostinės pakraščių gyventojai susirita kelis vamzdžius vandeniui nutekėti, užsimūrija vieną galą ir sudaro New Delhi pakraščius „kaimeli“. Indijos valdžia rengiasi įvesti vandentekį, bet praeis daug laiko, kol darbai bus pradėti, o dar daugiau užtruks juos pabaigti.

Bendruomenės reikalais

NEI Jungti Bėgiai

I. Nūdieniniame mūsų gyvenime lietuviškųjų organizacijų vadovybių pasikeitimą, vienu asmenų pakeitimą kitais, reikia laikyti organizacijos gyvenimo požymiu. Bet mes turime eilę organizacijų, kurių vadovybės nesikeičia dešimtmečiais, arba nuo organizacijos įsteigimo pradžios.

Vadovybių keitimasis rišasi taip pat su klausimu, ar naujai atėjusieji į vadovybę asmenys bus ir, pagal patarę, nauja šluota gerai šluojanti, ar negėbės įvykdyti ir to, kas buvo daroma jų pirmtakūnų. Ir į JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybės pasikeitimą žiūrėjome iš šių dviejų taškų: ar naujoji Centro valdyba Bendruomenės veiklą visose srityse plės ir stiprins, ar sustos vietoje ir tuo pačiu žengs atgal, nes gyvenimas ir iš jo išplaukiantieji reikalavimai eina pirmyn.

Nuo praėjusios JAV LB Tarybos sesijos praėjo daugiau nei metai laiko. Buvo girdima, kad sesija turėjo įvykti praėjusių metų lapkrišio mėn. gale, bet dėl nežinomų priežasčių neįvyko. Ir nežinoma, kada įvyks. Todėl pravartu pažvelgti į kai kurias sritis ir permesti akimis ką nuveikė Centro valdyba.

NEJUDANTYS REIKALAI
Po 1967 m. pabaigoje Kleve-

pamokslą pasakys kun. Piktur na. Vasario 16 d. šventės iškilmės visada gausiai lietuvių lankomos. Lauktina, kad ir šiais metais jos bus skaitlingai ap- lankytos. j. v.

BERNARDAS MAJORIŠKIS

Bendruomenės reikalais

NEI Jungti Bėgiai

I. Nūdieniniame mūsų gyvenime lietuviškųjų organizacijų vadovybių pasikeitimą, vienu asmenų pakeitimą kitais, reikia laikyti organizacijos gyvenimo požymiu. Bet mes turime eilę organizacijų, kurių vadovybės nesikeičia dešimtmečiais, arba nuo organizacijos įsteigimo pradžios.

Vadovybių keitimasis rišasi taip pat su klausimu, ar naujai atėjusieji į vadovybę asmenys bus ir, pagal patarę, nauja šluota gerai šluojanti, ar negėbės įvykdyti ir to, kas buvo daroma jų pirmtakūnų. Ir į JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybės pasikeitimą žiūrėjome iš šių dviejų taškų: ar naujoji Centro valdyba Bendruomenės veiklą visose srityse plės ir stiprins, ar sustos vietoje ir tuo pačiu žengs atgal, nes gyvenimas ir iš jo išplaukiantieji reikalavimai eina pirmyn.

Nuo praėjusios JAV LB Tarybos sesijos praėjo daugiau nei metai laiko. Buvo girdima, kad sesija turėjo įvykti praėjusių metų lapkrišio mėn. gale, bet dėl nežinomų priežasčių neįvyko. Ir nežinoma, kada įvyks. Todėl pravartu pažvelgti į kai kurias sritis ir permesti akimis ką nuveikė Centro valdyba.

NEJUDANTYS REIKALAI
Po 1967 m. pabaigoje Kleve-

pamokslą pasakys kun. Piktur na. Vasario 16 d. šventės iškilmės visada gausiai lietuvių lankomos. Lauktina, kad ir šiais metais jos bus skaitlingai ap- lankytos. j. v.

Keliam ir svarstome svarbias problemas

Praeitą pirmadienį „Naujienos“ baigė spausdinti gana ilgą Jono Kaseliūno atkarpą „Melskimės protėvių kalba“. Už šią atkarpą dienraštis gavo aštrios pylos nuo kelių senų skaitytojų. Vieniems atrodo, kad liberališkasis ir kairėn linkęs dienraštis neturėjo tiek daug vietos duoti poteriems. Ar svarbu, kuria kalba žmonės meldžiasi? — laiške klausia. Svarbus yra savarankiškas galvojimas, o ne maldos.

Vienas kairiasparnis net kolyti pradėjo. Socialistų įsteigtas ir tokį ilgą metų skaičių leidžiamas dienraštis turėtų svarstyti socialines problemas, kurias šių dienų gyvenimas neša žmonijai, bet neskirti tiek daug vietos atgyventiems dalykas. Viena tariama liberalė net paršė, kad „Naujienos“ nusmukusios. Jai, matyt, nepatiko, kad dienraštis buvo priverstas pakelti prenumeratą ir paleido atkarpą apie maldas.

Dienraščio kritikai ir laišku rašytojai nesuprato Naujienų tikslų. Jie nežino, kad šio šimtmečio pradžioje Naujienos buvo įsteigtos daugiau dėl to, kad Amerikos lietuviai turėtų laisvą spaudą, kuri suapžindintų juos su svarbiausiais modernaus gyvenimo faktais. Kol šernas buvo „Lietuvos“ redaktorius, visi Chicagos lietuviai galėjo joje kelti savo problemas. Tada Chicagoje ejęs „Katalikas“ buvo labai fanatiškas, o kai ir „Lietuva“ pradėjo žinias karpyti arba jų nedėti, tai kilo būtinas reikalas įsteigti laisvą, nuo nieko nepriklausomą lietuvišką dienraštį. Tokio darbo ėmėsi lietuviai socialistai, suprąte auklėjamą laisvos spaudos reikšmę. „Naujienos“ prigijo ir plačiai buvo skaitomos, nes jos kėlė svarbias lietuvių problemas.

Padėtis šiandien mažai tepasikeitė. Amerikoje yra žymiai didesnis skaityti mokančių lietuvių skaičius, bet šiandien lietuviai neturi laisvos spaudos. Kaip šimtmečio pradžioje lietuvis socialistas negalėjo tuometinėje „tautiečių“ spaudoje savo minčių pareikšti, taip šiandien katalikas negali svarbiausių tikėjimo ir lietuvių tautos reikalais savo nuomonės išdėstyti. Katalikų dienraščius, savitaisiais ir žurnalais kontroliuoja geležinė ranka, kuri kiekvieną nuoširdesnį rašinį deda į šalį.

Jonas Kaseliūnas, nuoširdus ir ištikimas katalikas, išties dešimtmetį bandė katalikų dienraščiuose ir žurnaluose kelti lietuviams katalikams svarbias problemas.

Bylėkas

ILGOJI NAKTIS

Klaipėdos sukilėlio atsiminimai

3

— Tamsta, kaip tamsta drįsti į mano namus eiti? Tamsta esi politiniai susikompromitavęs. Apsaugok meldžiamasis, mano namus nuo įtarimo, isteriškai ėmė šūkauti tas mėsingasis piliėtis.

— Gerai, gerai, tuojau einu, bet ar nematei ką nors iš mūsų?

— Ką bendra aš turiu su kažkokiais jūsiškiomis! nekantraudamas ir verdamas duris gynėsi narsuolis.

Visi, kuo nors atsakingi buvo pasitraukę iš špicukų akių. Kurjeris iš šilutės pranešė, kad miesto paėmimas nuskirtas sausio 9 dieną.

Mano pareiga Klaipėdoje. Apsisprendžiau likti.

Prasidėjo juodos, nervinančios dienos. Kasdien ateidamas į „Rytą“ pastebiu, kad lankytojų darosi vis mažiau. Iš tų, su kuriais dirbome, rodos, dražiai, išvien, kurių kasdien mūsų „Būstinėje“ būdavo pilna, nebėliko nė kvapo. Vienas kitas užėina, didelėmis tuščiomis akimis apžvelgia tuščius aptilusius kambarius ir greičiau nešdinasi pro duris.

Net žydėliū, kurie taip mandagiai kasdien lysdavo, siūlydami keisti litus į markes, nebesimato. Kelneriai vaikšto lyg musės sparnus nuleidę. Jau vien tokia permaina gali kažkieno įtarimus sukelti. Karts

nuo karto ateina kažkokie subjektai, išgeria grogą stiklą ir pranyksta. Sutikti lietuviai nebekalbūs, kažkokie persimainę. Stačiai šiuokštu. Einant gatve, skersgatvių kampuose stovi policistai ir lyg gandrai ant savo ilgų kojų seka akimis iki pat kito gatvės galo. Ką jie mano eidami savo nevirtas pareigas?

Artinasi sausio 9 diena. Jau ir vakaras. Reikia rodyti ramumą ir nrūpestingumą. Priekus su savo kompanija vėl išvygiavo į „pozicijas“; kiti užėmė savo paskirtus postus. Prancūzai kad nors į usą pūsti! Keletas vyriukų nutarėme reprezentuoti. Apėjome kelias kavines. Pasidarė šilčiau ir jaučiau. Kas mums darbo, ką ten už ano ar kito stalo svečiai šnabžda. Dėl mūsų jūros ligi keliū! Greit, greit! Kad tik sutrupinūs laiką ligi dvyliktai...

Jau ir dvylakta, atrėpliojo lyg giltinės pasiuntinys, rodos amžius trukusi. Mūsų trijų kambariai gretimi. Prabuvom krūvoj. Bet jau laikas kada būti krūvoj įtartinai, gatvė pavojinga, o pasitraukti — unaras neleidžia, turime sulaukti savųjų su duona ir druska!

Lygiai dvylakta valandą gatvėje kažkoks subruzdymas. Kažkur praukėčia automobiliai, kur tai devintoj gatvė kažkas vokiškai nusikeikia. Dar valandėlė — smarkiu tempu tuščia gatve prajoja pora raitelių, kad iš garso atrodo net langai dreba. Saviškiai pareina!!! Puolėm prie lango — kada pasirodys pirmieji ženklai bėgti į gatvę. Bet vėl viskas nurimo... O jei ir šiandien nepareis? O, tas nežinios kankinimas. Kam likome tame negyvame

grave? O jei vokiečiai ir prancūzai pajuto ir sutrukdė visą planą miestui paimti be vieno šūvio? O jei sužinojo ir kuriam laikui atsilaukė?... Kas bus su čia likusiais ir įtariamais, likusiais jų malonei ir nemalonei?... Laukimas vėl pereina į nusivylimą, o tas į piktumą. Spjauti į visa, kai ateis, tada pamatysim, o dabar gulti.

Trys draugai išsikirstėme po savo numerius. „Miegu“ valandą, „miegu“ kitą. Jau 3, jau 4 valanda. Nors žiemos vidurys, bet langas atidarytas iki galo. Tylu. Klausia ištempta, rodos, girdėčiau riksmą dar Smeltėj tebeinančių. Jau ir 5 valanda. Kažkas apačioj storai vyriškai sukaltėjo. Tvirti žingsniai artėja prie viešbučio durų. Skambutis. Kažkas apačioje kažko klausia. Kokia kalba — nesuprantu. Tai saviškiai!!! O, kokia gėda lovoj gulint susilaukti. Žingsniai jau lipa trepais aukštytyn, artinasi. Na, greit pabels. Taip yra, draugas, brangus draugas Juozas bus atėjęs pranešti linksmą žinią! Žingsniai žengia stačiai prie mano durų. Barkšt! barkšt! Smarkiai pastuksena.

— Polizei, macht auf! — storas feldfelbiškas balsas.

Laikytis šalto kraujo! tariau sau.

Juda mat atsirado... Ir tai iš savųjų tarpo. Prancūzams pranešta, kad šią naktį įvyksta sukilimas ir bus paimtas miestas. Dėlto šiaktit mieste staiga toks subruzdymas. Policijos daliniai savo komisarų vedami automobiliais iššėrė į visus pasienius „pasitikti“ lietuvių iš anapus, bet nieko neradę ir nesulaukę grįžo lyg gaidį

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Valandos kasdien nuo 10 iki 12 val.
iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč.
uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima liguos pagal susitarimą.
Jei neatšiliepa, skambinti HU 8-3222

Telef.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikta antrodieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmllock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9;
antrad., penktadienį nuo 1-5, treč.
ir šeštad. tikta susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadie-
niais 2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p.
Ligoniai primami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabinetai perėmė
optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.,
1-4, 7-9, antrad., penkt. 10-4, ir
šeštad. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiliepa, skambinti MI 3-0001.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų
kasdien, šeštadieniais 1-4 val. p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmad., ketvirtad. 5-8 val. vak.,
antrad., penktad. 1-4 popiet.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo
9:00-2:00 p. p.

Trečiadieniais uždaryta.
ASSOCIATE OPTOMETRIST
Lietuviškai kalba
Dr. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir
"contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2-5 po pietų,
ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rez. telefonai: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmad., antrad., trečiad.,
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadie-
niais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

Senojo Britanijos lietuvių klubo susirinkimas

Sausio 12 d. Brighton Parke,
J. Vaičiūčio svetainėje įvyko
metinis Senojo Britanijos Lie-
tuvių klubo susirinkimas, ku-
riame dalyvavo gan gausus
narių skaičius. Atsilankė ir
norintieji naujai į klubą įsira-
šyti buvusieji Britanijos gy-
ventojai ir jų draugai.

Susirinkimą atidarė klubo
pirmininkas Pranas Rumša,
pакviesdamas pirmininkauti
dail. J. Kiburą, sekretoriauti
V. Matulį.

Valdybos pranešime pirmi-
ninkas nupasakojo klubo atlik-
tus darbus: metų pradžioje Či-
kagoje buvo platinami Nidos
knygų klubo išleisti kalendori-
ai; ministerio Balučio pam-
inklo statybai buvo surinkta
ir pasiūsta į Londoną, ten su-
sidariusiai komisijai 245 dole-
riai, Jaunimo Centro skaityk-
lai užprenumeruotas "Europos
Lietuvis", i Lietuvių Fondą
įnešta vėl 100 dol. pakeliant ten
turimus įnašus iki 600 dol.;
klubas parėmė siuntinėliu
Vietname sužeistą lietuvių karį,
rėmė lietuvišką spaudą ir ra-
dijo stotis Čikagoje.

Smulkesnę išdopadėti nu-
švietė iždininkė B. Pužauskie-
nė, pranešdama, kad klubo
pajamos pernai siekė 2,131 dol.
Tradicinė metinė vakarienė B.
Pakšto salėje davusi rekordinį
1,027 dol. pelną. Klubo kaso-
je pasiliko 1,539 doleriai.
Pirmininkas susirinkusiems
trumpai nušvietė susidariusią
padėtį, kai Čikagoje įsisteigė
dar vienas buvusiųjų Anglijos

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmllock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Prima liguos pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatšiliepa, tai telefonai: GI 8-6195

Tel. Ofice: 847-5800; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampas Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojelėms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 8-8. Šeštadieniais 9-11
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

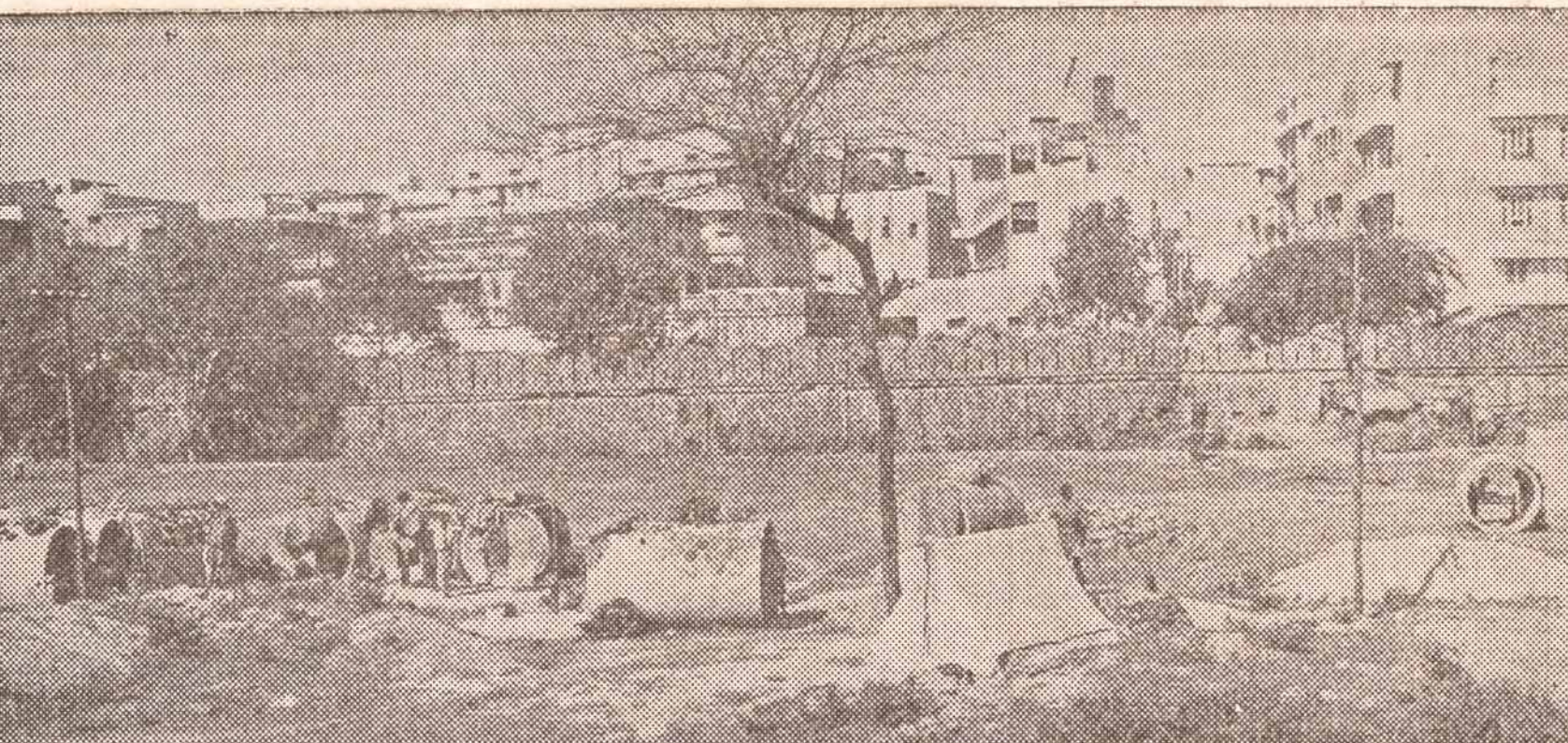
MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — pilna aprausta
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GRADINSKAS
IŠPARDAVIMAS
TIKRA NUOLAIDA
NET LIG 100 DOL.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
Lietuvi, eik pas lietuvi!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Vakarūs: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmllock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Indijos sostinėje yra didokas skaičius labai jau modernių ir ištaigingų pastatų. Bet tuo pačiu metu tūkstančiai indų neturi jokios pastogės, šimtai miega ant šaligatvių. Daugelis indų apsigyvena vandens nutekėjimui atvežtuose vamzdžiuose.

lietuvių klubas. Jis perskaitė
iš to klubo valdybos gautą
laišką, kuris sukėlė susirinku-
sių tarpe karštų diskusijų.
Trumpą sveikinimo žodį tarė
naujojo klubo valdybos sekre-
torius V. Bilitavičius, sveikin-
damas senojo klubo narius ir
pareiškdamas viltį, kad anks-
čiau ar vėliau abu klubai susi-
jungs į vieną. Jam susirinkim-
as šilta papojė.

Diskusijose paaiškėjo, kad
abu klubus sujungti nebus
lengvas darbas, nes ir viename
ir kitame yra užsispyrėlių, sie-
kiančių priešingą klubą jei ne-
sunaikinti, tai bent susilpninti,
sukiršinti ir, trumpai sakant,
"nedovanoti" ir "nepasiduoti".
Ar laimės nuosaikūs ir šaltas
protas, ar išžėdusiuji ambicij-
os, parodys ateitis.

I naująją klubo valdybą bu-
vo išrinkti: pirm. Pr. Rumša,
sekr. dail. J. Kiburąs ir iždi-
ninku K. Rožanskas. Revizijos
komisijon išrinkti: B. Paluilis,
S. Matulis ir A. Pužauskas.
Po susirinkimo ten pat įvy-
ko narių pasilinksminimas, ku-
rio metu buvo dar kalbama
apie praeitį, sakomos įvairių
pažiūrų kalbos ir nuomonės
apie ateitį. Narys

Brighton Parko LB susirinkimas

Sekmdienį J. Vaičiūčio sve-
tainėje įvyko metinis Lietuvių
Bendruomenės Brighton Par-
ko Apylinkės susirinkimas, ku-
rį atidarė valdybos pirm. J. Za-
deikis, pakviesdamas pirmi-
ninkauti J. Šlajų ir sekreto-
riauti P. Spetylą. Susirinki-
mas nebuvo gausus, nes kaip
vėliau išsireiškė susirinkimo
dalyvis M. Šimkus, Brighton
Parke lietuviai neturi jokių
ginčų, kontroversijų, tai žmonės
ir nesiveržia į susirinkimus. Ki-
ta priežastis — susirinkimas su-
tapo su Alvdudo ruošiamu vai-
dinimu Jaunimo Centre, kur, kiek
teko girdėti, dalyvavo nemažai
brightonparkiečių.

J. Zadeikis, duodamas me-
tinę veiklos apyskaitą, pabrė-
žė, kad visi numatyti darbai
buvo padaryti. Surinkta ne-
mažai aukų įvairiems lietuviš-
kiems fondams, paremta sa-
voji liuanistinė mokykla re-
kordinė 456 dolerių suma.

Iždininkas Vytenis Šilas pla-
čiau nušvietė išdopadėti. Per
metus įvairių pajamų turėta
3,846 doleriai. Abu valdybos
kalbėtojai dėkoja nariams, ku-
rių dabar yra 550, ypač nušir-
džiai buvo dėkota metinės va-
karienės šeiminkėms, ku-
rioms sunešus veltui skanų
maistą, valdyba galėjo iš vaka-
rieniės padaryti gražaus pelno.

Diskusijose dėl pranešimų
dalyviai nepriklaisto valdy-
bai, bet daugiau skatino jos
narius, kad jie sutiktų dirbti
dar vieną kadenciją. Trumpą
pasiderėję valdybos nariai su-
liko vadovauti apylinkės dar
vienerus metus, pirma pap-
rašė, kad susirinkimas išrink-
tų ne penkių, bet septynių
žmonių valdybą. Taip ir buvo
padaryta, perrenkant senuo-
sius: J. Zadeikį, V. Raciūną, V.
Mitkų, A. Kleinaitį, V. Šilą ir
dar naujai išrenkant: T. Rūtų
streakai prieš neteislingą ir
žmogaus teisių negerbusią caro
valdžią, Antanas Vizbaras pa-
teko ir cario policijos rankas ir
ilgokai buvo laikomas kalėjime.

1909 metais jis atvažiavo į
Ameriką ir apsigyveno Chica-
goje. Pradžioje dirbo įvairio-
se dirbtuvėse, o vėliau parda-
vinėjo siuvamas mašinas, o
1912 metais įsitraukė į real es-
tate biznį, kuris jam gana ge-
rai sekėsi. Šiuo bizniu jis ver-

tėsi iki 1932 metų. 1917 metais
jis vedė Praną Kuzmickaitę,
jiedu išaugino dukrą Silviją.
Vėliau išvažiavo į Oregono
valstiją, kur jis ir baigė savo
dienas.

Vizbaras priklausė lietu-
viamis socialdemokratams, bu-
vo Tėvynės Mylėtojų Drau-
gijos narys ir Susivienijimo
Lietuvių Amerikoje narys. Vi-
są laiką jis buvo geras naujie-
nietis. Jam visą laiką rūpėjo
ir Lietuvos reikalai. Jis norė-
jo, kad jo gimtinis kraštas bū-
tų laisvas ir žmonės galėtų len-
giau ten duoną užsidirbti. Jis
buvo geras, teisingas ir nuo-
širdus žmogus.

Aleksas Ambrose

Vyčių vakaras

Sausio 11 d. B. Pakšto salėje
įvyko nuotaikingas Čikagos
Vyčių choro ruoštas balius —
vakarienė. Prie gausiai ap-
krautų stalų matėsi kelių kar-
tų lietuvių: čia gimusių ir vė-
liau Amerikon atvykusių. Juos
visus jungia meilė lietuviškai
dainai. Choro pirmininkas J.
Aukščėnūnas sveikino susirin-
kusius ir dėkojo už atsilanky-
mą. Jam vakarienę tvarkyti
padėjo V. Bilitavičius, daug
pasidarbavo Loreta Mačekonis
ir kiti choro valdybos nariai.

Po vakarienės dalyviai, va-
dovaujami muziko Fausto
Strolios, bendrai padainavo
lietuviškų dainų. Kadangi sa-
lėje buvo daug dabartinių ar
buvusių choristų, dainos puik-
iai nuskambėjo.

Ypač turtingas buvo dovanų
paskirstymas. Daug brangių
dovanų suaukojo Vyčių gerbė-
jai ir draugai. Dovanų paskir-
tymų pravedė A. Bilitavičius.

Vakaras ypatingas buvo ir
tuo, kad apie 12 val. kaž koks
automobilistas trenkė į Kali-
fornijos gatvėje sustatytas ma-
šinas. Nukentėjo 5 lietuvių au-
tomobilai, jų tarpe daugiausia
sužalota buvo Vyt. Vanago
ir A. Pužausko automobilai.
Prasižengusį automobilistą po-
licija vietoje suėmė ir nugabe-
no į ligoninę.

Prieš rinkimus kontrolės ko-
misijos vardu kalbėjo Mečys
Šimkus, pranešdamas, kad
valdyba gražiai tvarkė doku-
mentus, knygas ir įvairias
saskaitas. Jis davė vadymai ir
kai kurių neesminių pastabų,
kurių atėities valdyba pasi-
dėjo prisilaikyti.

Kontrolės komisijon buvo
išrinkti: M. Šimkus, V. Šimai-
tis ir A. Pužauskas.
Susirinkimas išrinko ir 23

FORESTS CANT FIGHT FIRES

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai, antka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapama gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1228

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYČIA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKĀ & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAKŠNOMAS VIETA
REpublic 7-8608 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis

Laidotuvių Direktorius
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCĖ
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

L. BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: Commodore 4-2223
BUTKUS - VASAITIS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone, OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
LACKAWICZ IR SŪNUS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VirgInia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD. OAK LAWN, ILL. Phone: 636-2320

